

HONDERD VERHALEN  
IN DE GEEST VAN ZEN

# Niemand is iemand anders



Patrick Van Den Heede

copyright © oktober 2024  
Uitgeverij Hajefa, Zoetermeer  
[www.hajefa.nl](http://www.hajefa.nl)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-  
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar  
gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch,  
door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder vooraf-  
gaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Omslag en illustraties: Vechtkunstkollektief  
Redactie: René Argonijf

ISBN: 978-94-6331-054-3  
NUR: 728

# Niemand is iemand anders

HONDERD VERHALEN  
IN DE GEEST VAN ZEN



Patrick Van Den Heede

*Hajefa* ✨  
uitgeverij

# Inhoud

1.	Rust in het hart.....	8
2.	Focus.....	10
3.	Op weg naar de top.....	12
4.	Het vinden van vrede .....	14
5.	Dansen.....	16
6.	Gesprekken met God .....	18
7.	De ontworteling.....	20
8.	De spiegel en de kroon .....	22
9.	Als het Boeddha is.....	24
10.	De ongelovige gelovige .....	26
11.	Twee soorten ziekte.....	28
12.	De onbetrouwbare hond .....	30
13.	Het alternatief .....	32
14.	Lampionhoofd .....	34
15.	Adem.....	36
16.	De laatste les.....	38
17.	Het onvermijdelijk tijdelijke .....	40
18.	De appelgaard.....	42
19.	De hoogste roem.....	44
20.	Spelen volgens volwassenen.....	46

21. Dharma voor gevorderden .....	48
22. Over eeuwigheid en het voorbijgaan .....	50
23. De verlokking van de grote stad .....	52
24. De droom van de hondenzussen.....	54
25. Sterven in lotus .....	56
26. Vecht-kunst.....	58
27. Onderscheid .....	60
28. Het karmijnen harnas .....	62
29. De beide handen.....	64
30. Het eeuwige oog.....	66
31. De nar .....	68
32. Diepe vreugde.....	70
33. Beheersing .....	72
34. Was getekend Jahweh.....	74
35. Het kind en de zee.....	76
36. Het spel van de ene seconde.....	78
37. De dan-speler .....	80
38. De geheugenpoel.....	82
39. Sterven, leven en verdriet.....	84
40. Opoffering .....	86
41. Verlengen van het eindeloze.....	88
42. Een ode aan doodsangst.....	90
43. Scherven.....	92
44. De steen van vriendschap .....	94
45. De mierengod.....	96
46. De bange schipper .....	98
47. De boom.....	100
48. Denken en bewustzijn.....	102
49. Oorspronkelijkheid en oorzakelijkheid.....	104
50. De zen-tuin .....	106

51. De onverwoestbare essentie.....	108
52. De wandelstok .....	110
53. Bevolligen .....	112
54. Het gevecht.....	114
55. De sperwer.....	116
56. Tijdloos bewustzijn.....	118
57. Verdiensten.....	120
58. De twee heremieten.....	122
59. Het land voorbij de Waterpoort .....	124
60. De tempel van Licht .....	126
61. De wijzen en het terugkeren.....	128
62. Essentie en vorm.....	130
63. Geduld .....	132
64. Baardharen .....	134
65. Liefdadigheid.....	136
66. De hond, de meester en het meisje .....	138
67. De bever, de dam en de neusbeer .....	140
68. Weemoed .....	142
69. Hoe blauw het water is.....	144
70. Grote goedheid .....	146
71. Het spook van het museum .....	148
72. De eeuwige tweede .....	150
73. Over het belang van overzicht.....	152
74. Wie ben je?.....	154
75. De bankier van Chittagong .....	156
76. Bevrijding van illusies.....	158
77. Karma.....	160
78. Licht en lichaam.....	162
79. De geest van de rivier .....	164
80. Het kompas en de dood .....	166

81. De Verlichting in een pot.....	168
82. Revolutie en wijsheid.....	170
83. Duizend Boeddha's .....	172
84. De man die geen vreugde kende.....	174
85. Het geven van ruimte .....	176
86. De kimono .....	178
87. De rust van de ziel.....	180
88. De wijze koningin.....	182
89. Arbeid adelt.....	184
90. Frustratie, woede en dood hout .....	186
91. Rimpelbron.....	188
92. De baar .....	190
93. De ultieme wijsheid .....	192
94. De lama van Brunei.....	194
95. Saterdag .....	196
96. Wat is liefde? .....	198
97. Puurheid en de afslag .....	200
98. Bewustzijn.....	202
99. Het Glas van Verlangen.....	204
00. De zandkorrel, de stilte en de zee .....	206
Over de auteur .....	208



# 1

## Rust in het hart

**D**e meester had drie jonge leerlingen die allemaal erg veelbelovend waren, elk op hun eigen manier. Van de drie was Bun-Ma misschien de meest getalenteerde, maar hij was ook ongeduldig en druk; altijd in de weer.

De jonge monnik-in-opleiding was zich daar zelf ook van bewust. Tijdens al zijn drukke bezigheden was hij steeds op zoek naar rust. 'Probeer te handelen zonder verlangen,' zei hij dan tegen zichzelf, de woorden van de meester herhalend. 'Leef je leven zonder passionele gedrevenheid.' Maar Bun-Ma was een intelligent kind, en zich buitengewoon bewust van het feit dat elke daad een gevolg en tegelijk een oorzaak was. En hij vond het moeilijk om daarvan los te komen.

De meester zei hem: 'Elke daad die gevoed wordt door innerlijke onrust, voegt toe aan het Wiel van Verlangen en verlengt ons lijden. Zelfs het verlangen naar rust is een uiting van innerlijke onrust. Geduld kan je daarvan bevrijden. Geduld overstijgt de beperking van tijd.'

'Maar ik probeer al zo hard om geduldig te zijn, meester,' wierp de leerling tegen.

'Hard proberen is goed en achtenswaardig,' zei de meester, 'maar het kan er ook op wijzen dat wat je doet, weerstand oproept. Waarom zou je anders zo hard je best moeten doen, terwijl je zo weinig resultaat boekt?'

Bun-Ma dacht even na en vroeg toen, slim als hij was: 'Is er dan altijd een makkelijke weg, meester?'



'Het leven is stroming, en als je meewerkt met de stroming, gaat alles makkelijk.'

'Hoe kan ik dan geduldig meewerken met de stroming?'

'Door niets te verwachten. Door alles te nemen zoals het komt. Als je verwacht, wordt zelfs geduld een handeling en daardoor moeilijk vol te houden. Als je daarentegen wacht op wat komt, zonder te hechten aan de vorm, ben je op ieder moment vrij om te handelen, helemaal naar je eigen vermogens en inzichten. Het handelen wordt op die manier van zelfsprekend en vraagt weinig inspanning. Dit heet "Wu Wei".'

Bun-Ma knikte. 'Ik zal het proberen, meester.'

'Dat is goed,' zei de meester. 'En zeg nu zelf, wat schiept er meer vreugde dan de rust die je voelt in het hart?'

Bun-Ma trok een peinzend gezicht, zijn hoofd een beetje scheef, en zei: 'Heeft u ons niet geleerd dat ergens vreugde in scheppen een vorm is van verlangen?'

De meester lachte. 'Wat ben je toch een slim kind!' En hij gaf de jongen een oprechte knuffel. 'Zoveel slimmer dan ik. Op een dag zal ik je aanspreken als Satchitananda.'

Sat-Chit-Ananda betekent, heel vrij vertaald: weten in vreugde en absolute vrijheid.



*Veelbelovend, elk op hun eigen manier*

## 2

# Focus

**B**un-Ma, de rusteloze leerling, zocht zijn meester op en vroeg hem hoe hij in zijn gedachten eenduidige focus kon bereiken. Tot dan toe was hij bij het bestuderen van alle vormen van spiritualiteit heel veel duidelijke beschrijvingen tegenkomen, maar nooit had hij een daadwerkelijke toestand van rust ervaren. Zijn geest bleef eindeloos gedachten produceren. Hij vroeg zich af of er een gedachte was die zijn geest tot rust kon brengen.

'Nee,' zei de meester. 'Er is geen gedachte die je de rust gaat brengen die jij zoekt. Want wat jij zoekt, en nodig hebt, is Leegte. Dat is de rust van de ziel. Daarom zegt het spreekwoord ook: "Wie zijn ziel beroert met zijn geest, schept enkel chaos." Kun je je herinneren wat je precies drie weken geleden gegeten hebt?'

De leerling zei dat hij zich dit absoluut niet kon herinneren omdat hij veel te afwisselend at.

De meester beaamde dat. 'En toch kan elke zen-monnik, van Hokkaido tot in de Himalaya, en van het eiland Bali tot de woestijnburcht van Bam, zich perfect herinneren wat hij zelfs tien jaar geleden at, tot op de dag precies.'

'Werkelijk?' zei Bun-Ma. 'Wat is dat voor magie?'

'De magie van de eenvoud,' zei de meester, 'want een ware zen-monnik eet elke dag dezelfde rijst en drinkt dezelfde thee. Daarom hoeft hij niet, zoals jij, zijn geest te pijnigen om zich iets te herinneren. Deze eenvoudige maaltijden bieden

rust aan de geest. En dat is heilzaam, want de geest is van oorsprong rust. Slechts als je hem beroert met je gedachten, breng je de geest in een staat van onrust.'

'Maar dan is elke dag hetzelfde,' zei Bun-Ma verschrikt.

'Integendeel,' zei de meester. 'Dit verlevendigt juist alles, want het haalt je hoofd uit het verleden en de toekomst, helemaal naar het nu.'

Zowel verleden als toekomst zijn niet tastbaar in het nu. Tijd is geen factor. Wat je ook doet, er zal altijd evenveel verleden achter je liggen als er toekomst voor je ligt: een eindeloosheid. Tijd is enkel van belang voor wie het verleden met de toekomst vergelijkt, en wie zou dat willen? Het is als het vergelijken van lucht met lucht.

Ga hier zitten,' zei de meester toen, en hij wees naar de voet van een dikke boom.

Bun-Ma ging zitten.

'Alleen de rust die gevonden wordt in het vervloeien met het eigen zielebewustzijn zal er toe leiden dat denken wordt omgezet in zuiver weten. Wijsheid is een bezinksel van gedachten, gevoelens, overwegingen en ervaringen die zijn gefilterd van onzuiverheden door rust en stilte. Dat kun je leren van deze boom; deze bron van rust en wijsheid. In tegenstelling tot wat de meeste mensen denken, voeden bomen zich met de subtiliteit van het ongrijpbare. "Wie luistert, hoort de vibraties. Wie ademt, zet licht om. Wie aanwezig is, bezielt de verplaatsing van de luchtstroom." Dat zijn de woorden van deze boom, hoorbaar voor wie ze kan horen,' zei de meester. Daarna liet hij Bun-Ma achter bij de boom.

Bun-Ma begon te mediteren en probeerde daarbij, als zo vaak, zijn gedachten onder controle te krijgen. Na een paar minuten begon hij echter, als zo vaak, rusteloos te worden. Vanuit die onrust zei hij voor de grap tegen de boom: 'Zal ik ooit stilte kennen zoals jij, wijze?'

'Stilte is bladeren die vallen in de herfst en mij, met de kaalheid van mijn takken, de leegte van de hemel tonen,' antwoordde de boom.

### 3

## Op weg naar de top

**A**l uren klom de witte huisjesslak tegen een bamboestengel omhoog. Ze was moe van het klimmen en nog niet eens halverwege.

Een veldmuis zat er geboeid naar te kijken. 'Waar ga je heen?' vroeg hij.

'Ik ben op weg naar de top,' zei de slak. 'Ik wil de onmetelijke hemel zien. Daar waar wij rondschuiven is er enkel de ene kei na de andere. Maar ik wil meer. Er moet meer zijn!'

Toen blies er een harde wind door het bos. De bamboe trilde en de slak viel op de grond. De veldmuis schaterde het uit.

Een week later had de slak een nieuw bamboeveld bereikt en begon ze aan een nieuwe klim, gedreven door iets dat sterker was dan ze kon vermoeden. De veldmuis was er ook weer.

'Waar gaat de reis deze keer heen?' vroeg hij.

'Deze keer ga ik voor een hoger perspectief op mijn eigen leven,' zei de slak. 'Zo kom ik misschien te weten waarom mijn leven zo do-de-lijk saai is.'

'Je leven is saai omdat je sloom bent', stelde de veldmuis vast.

'Wat jij doet in een week, doe ik in een uur.'

Opnieuw werd de slak door de wind van de bamboestengel geblazen, en opnieuw was dat tot groot vermaak van de veldmuis. Liggend op de grond zei de slak tegen de veldmuis: 'En toch zal ik op een dag mijn lot begrijpen!'

Kordaat ging de slak op weg naar een bamboestruik verderop. Ze dacht aan haar grootvader, die er ooit in geslaagd was

in de top van een lavendelstruik te klimmen en daar zijn hele verdere leven gewoond had. Tenminste, dat werd gezegd, want niemand had hem nog teruggezien.

Een paar dagen later beklom de witte slak voor de derde keer een bamboestengel. Ze kwam hoger dan ooit, want de wind bleef liggen. De bamboe bewoog totaal niet. Daardoor was ze alleen wel makkelijk te zien voor een reiger die toevallig voorbij vloog. Hij pikte haar in zijn duikvlucht op en zo verdween ze in de eindeloosheid. 'Net als opa,' kon ze nog net denken. 'Arme, slome slak,' dacht de veldmuis, die zat toe te kijken aan de voet van de bamboestengel. 'Wat gaat het leven snel voorbij als je streeft naar het hoogste! Wie gekluisterd is aan de grond, mag niets verwachten van de vrijheid van de open lucht.'

Maar de veldmuis had het mis, zoals kleindenkers het altijd mis hebben. Enkele weken later reïncarneerde de slak als kat, in het nest van de kat die voorheen haar opa was geweest. En een jaar later kwam ze de veldmuis tegen, maar die ontsnapte aan haar, want hij was altijd goed aan het opletten.

Zo was alles in evenwicht. De kleidenker behield het kleine wereldje waar hij zo aan hechtte, en de grootdenker kreeg de kans om te ontdekken wat ze altijd al had willen weten.



*'Ik wil de onmetelijkheid van de hemel zien.'*

## 4

# Het vinden van vrede

**B**un-Ma was een rusteloze leerling, maar ook uiterst intelligent en gevoelig. De meester zag dat er grote potentie in hem schuilde, maar onderkende ook een probleem dat veel voorkomt bij mensen die tegelijk intelligent en rusteloos zijn: ze kunnen verdwalen in het doolhof van hun denkende geest, waar ze met hun scherpe intelligentie makkelijk en vaardig doorheen kunnen navigeren. De meester had daarover eens gezegd: 'Vergelijk het met een kind dat bijzonder snel kan rennen, in een wereld waar nauwelijks iets zo belangrijk wordt gevonden als hard kunnen rennen. Zal dat kind ooit leren fietsen?'

Daarom gaf de meester Bun-Ma de opdracht om op zoek te gaan naar manieren om dingen minder intellectueel te benaderen, en minder kritisch te zijn over de dingen die hij las en hoorde. 'Bestudeer je eigen oordeel,' zei de meester tegen Bun-Ma. 'Enkel door te kijken naar de wijze waarop je de dingen ziet, kun je je eigen geest voeden.'

Vervolgens haalde de meester een stapel boeken uit de bibliotheek en bracht die naar de cel van Bun-Ma. 'Inwijdingsboeken' noemde de meester hen. 'Ze begeleiden je bij het verkennen van je geest.' Hij hield een boek omhoog. 'Dit boek bijvoorbeeld, helpt je kijken naar het oordeel dat je velst over de dingen die je aandacht afhouden van waar je eigenlijk mee bezig wilt zijn.'

Bun-Ma ging er meteen mee aan de slag, want hij was niet alleen rusteloos, intelligent en gevoelig, maar had ook groot respect voor de meester en wat die hem wilde leren. Het duurde echter niet lang voordat hij doorkreeg dat hij heel veel naar zijn eigen oordelen aan het kijken was, maar dat die daardoor niet bepaald afnamen. Het leek hem er eerder op dat hij alleen maar meer en meer aan het oordelen was. En hij had helemaal niet het idee dat hij doordrong tot in de diepten van zijn eigen geest. Hij zag in dat wat hij vond gebaseerd was op de ideeën die hij van zijn cultuur en omgeving had meegekregen, maar veel verder kwam hij niet. Hij zag in dat zijn gedachten weliswaar van hem waren, maar net zo goed van iedereen die hem ooit had beïnvloed, maar dat hielp hem niet om zijn geest ervan te zuiveren. En dat frustreerde hem behoorlijk.

Toen de meester hem vroeg hoe het ermee stond, reageerde Bun-Ma dan ook met de nodige irritatie: 'Met alle respect, meester, maar uw methode werkt voor geen meter. Denkt u nu werkelijk dat ik van mijn kritische gedachten ga afkomen door er kritisch naar te kijken en kritisch te bestuderen hoe kritisch ik ben?'

'Hmm,' zei de meester, 'dat is interessant. Nu je het zegt, heb ik daar wel eens eerder iemand over gehoord. Zou je zeggen dat je kritische geest voortdurend in uitwisseling is met wat er in de boeken staat die ik je heb gegeven; misschien zelfs wel in gevecht?'

'Ja,' zei Bun-Ma. 'Dat kun je zo wel zeggen. En het gevecht loopt uit de hand ook!'

'Wat zou dan helpen, als het gevecht uit de hand loopt?'

'Vrede, meester.'

'Vrede in jou,' zei de meester, en Bun-Ma knikte.

'Weet je hoe je die gaat vinden?'

Bun-Ma schudde zijn hoofd.

'Die ga je vinden door alle ideeën die je tegenkomt te laten voor wat ze zijn. Je kunt ze in je denkgeest opnemen, maar ze hoeven jouw ideeën en meningen niet te vervangen en evenmin hoeven jouw ideeën het van deze andere ideeën te winnen. Je laat alles naast elkaar bestaan. Dat is vrede.'

En daarmee was de rust geboren in Bun-Ma.



# 5

## Dansen

In de buurt van de ashram van de meester was een klooster waar vechtkunst werd onderwezen. Op een dag kwam een leerling-monnik van dat klooster naar de meester met de vraag of hij hem alle bewegingen van het leven kon aanleren in één enkele dag, zodat hij extra snel zijn opleiding kon afronden.

De meester gaf als antwoord: 'In wezen is er maar één beweging. En die beweging is in alles: in dat wat beweegt en in dat wat niet beweegt. De kracht van die beweging zit ook in je lichaam. Ze gaat door de vorm en het vormeloze heen, en ze overschrijdt de dood. Hij die erin slaagt de beweging mee te maken door ze te worden, kan niet sterven. Elke beweging zet een nieuwe beweging in, en de oneindigheid van deze voortzetting maakt dat vormen elkaar afwisselen, terwijl de essentie behouden blijft.'

De leerling-monnik hoorde deze woorden aan met groeiend enthousiasme. Het leek hem dat hij één enkele beweging makkelijk onder de knie zou krijgen.

De meester probeerde zijn enthousiasme echter te temperen: 'Als deze initiële beweging verkeerd wordt ingezet, wordt het moeilijk om alle bewegingen die er natuurlijk uit voort vloeien wel juist uit te voeren. Daarom moet elke beweging zeer bewust uitgevoerd worden. Als de basis van de beweging niet goed is, zijn alle daaropvolgende bewegingen fout, en zul je onvermijdelijk eindeloos af gaan wijken van je doel.'

‘Wat kan ik dan doen om die basisbeweging goed te krijgen?’ vroeg de leerling-monnik.

‘De kunst is om de beweging te volgen, niet te scheppen. Chi, de levensenergie, beweegt eindeloos, als een kosmische dans. Het is als een voortdurend in- en uitademen. Geven en kennen. Het ene is expansief, het andere bevestigend.’

‘Volgen, niet scheppen,’ zei de leerling-monnik. ‘Een dansende beweging. Ik begrijp het.’

Hij keerde terug naar zijn klooster en precies drie jaar later verscheen hij opnieuw voor de meester, maar nu in mooie kleren en met lang haar – dus niet bepaald als een monnik.

‘Ik wil u danken voor uw goede raad,’ zei hij. ‘Ik heb precies gedaan wat u me heeft gezegd: gevolgd en niet geschapen, en alles dansend. Toen ik terugkwam in het klooster zei de lama al gauw: jij bent een danser, geen vechter. En zo kwam ik bij het circus, bij een plaatselijk theater en nu dans ik in de hoofdstad. Gewoon door de beweging te volgen.’

De meester stond versteld, maar knikte instemmend, alsof hij het zo voorzien had.



*‘Een dansende beweging. Ik begrijp het.’*

# 6

## Gesprekken met God

**E**r was eens een machtige koning die God wilde vinden. Hij vroeg aan de wijste wijze in zijn rijk hoe hij dat het beste kon aanpakken. De wijze nam de koning mee naar het raam en wees naar de lucht.

‘Zit God in de lucht?’ vroeg de koning verbaasd. ‘Maar hoe kom ik daar? Misschien kan iemand het aan de vogels vragen?’

‘Nee, sire,’ zei de wijze, ‘u kunt God gewoon aanraken. Gaat u maar in de raamopening staan, en houdt u mijn hand vast.’ De koning deed wat de wijze hem opdroeg, en reikte de lucht in, zo ver als hij kon.

Toen liet de wijze plotseling de hand van de koning los, maar greep hem meteen bij zijn riem vast met zijn andere hand.

‘Ik heb uw leven gered, sire,’ zei hij vrolijk. ‘U zult me vast rijkelijk willen belonen.’

En inderdaad, de wijze werd beloond, met rijkelijk veel jaren in de gevangenis.

Toen werd de op-één-na-wijste wijze opgeroepen. Deze wijze dacht drie dagen en drie nachten na en zei toen: ‘Het zou het beste zijn als u dertien verkenners de wereld in zou sturen, sire, één in elke windrichting. En vraag de verkenners over precies een jaar terug te keren en verslag uit te brengen.’

De koning volgde het advies van de wijze op en zat vervolgens een jaar gespannen op het antwoord te wachten. Na een klein jaar kwam de eerste verkenners terug, maar die had God

niet gevonden. Daarna druppelden de anderen binnen met hetzelfde nieuws.

Behoorlijk ontstemd liet de koning de wijze naar zijn paleis komen. 'Niemand van mijn dertien verkenners heeft God gevonden!' wierp hij haar voor de voeten.

'Werkelijk?' zei de wijze. 'En ze wisten wel waar ze naar aan het zoeken waren? Signalement: een man met een lange, witte baard en paranormale gaven?'

'O, ja,' zei de koning.

'Misschien is dat eerst iets om aan te werken.'

Aan de voet van de heuvel waar het koninklijk paleis op stond, waren een stier en een buffel ondertussen samen een ploeg aan het trekken.

De stier vroeg: 'Wat was jij in je vorige leven?'

De buffel antwoordde: 'God.'

'Is het werkelijk?' vroeg de stier.

'Zeker,' zei de buffel, 'zo waarlijk help me Mij almachtig.'

'Wel, halleluja,' zei de stier. 'Dan is dit de gelukkigste dag van mijn leven: dat ik met de Schepper zelf een ploeg mag trekken.'

Een stukje verderop vroeg de buffel aan de stier: 'En weet je al wat je gaat doen in je volgende leven?'

'Ik heb dat toevallig net besloten,' zei de stier.

'Is het werkelijk?'

'Zeker. Ik heb besloten dat ik buffel ga worden.'

'En waarom dan?'

'Misschien blijf ik dan wel God te zijn!'

Daar moesten de twee runderen samen hartelijk om lachen.



# De onbetrouwbare hond

Vergezeld van zijn meester, trok Bun-Ma de wereld door. Hij kwam aan bij een boerderij waar een hond enthousiast op hem af kwam rennen, blij kwispelend met zijn staart.

'Pas maar op met die hond, hoor,' klonk het toen. De boer kwam lijsig aanlopen. 'Ik heb die hond nog maar net en ik weet niet of ik hem kan vertrouwen. Wat denkt u?'

'Het lijkt me een heel vriendelijke hond,' zei Bun-Ma.

'Precies,' zei de boer, 'maar ik heb een waakhond nodig. Geen schoothond. Maar goed, vannacht kan-ie het laten zien.'

Bun-Ma en de meester brachten de nacht door in de schuur van de boer. Toen ze de volgende ochtend opstonden, troffen ze de boer doodmoe aan. Hij had de hele nacht de hond in de gaten gehouden. En deze was geslaagd: hij was de hele nacht alert op het erf geweest en had alles goed in de gaten gehouden. 'Missie geslaagd,' gaapte de boer. 'Nu ga ik slapen.'

De volgende dag besloot de boer dat hij toch nog niet helemaal zeker was van de kwaliteiten van de hond en hij besloot de hond die nacht nogmaals te testen: hij haalde een kat op bij één van zijn burens en liet die los op het erf, om te kijken of de hond erdoor afgeleid zou worden. Opnieuw toonde de hond zich betrouwbaar.

Maar nog was de boer niet tevreden. Daarom besloot hij de daaropvolgende nacht het hek van het erf open te laten, om te testen of de hond op het erf zou blijven.

De volgende ochtend was de hond verdwenen.

'Ik wist het wel!' riep de boer uit. Hij leek wel blij. 'Het is precies zoals mijn vader altijd zei: vertrouwen is een nooit aflatende waakzaamheid.'

'Welnee,' zei toen de meester. 'Vertrouwen is een diepe kracht, net als de kracht van de zee. Je kunt de golven zien en ze horen uiteenspatten op de rotsen, maar de kracht zit in dat wat je niet ziet. En net zoals de zee er eonen over heeft gedaan om te ontstaan, zo is ook vertrouwen iets dat moet groeien voordat het compleet is; en lang moet groeien voordat het onverwoestbaar is. Vertrouwen is een kracht uit de diepte. Enkel wie het weet te hanteren met rust en wijsheid zal vertrouwen ervaren als een stevig fundament. Voor wie haastig, angstig of zwak is, zal vertrouwen steeds weer een drijfzand blijken.' Het duizelde de eenvoudige boer, die geen enkele vorm van opleiding had genoten en eigenlijk ook geen fan was van nadenken. 'Zoveel woorden,' zei hij, 'maar wat bedoel je?'

Bun-Ma antwoordde: 'De meester bedoelt dat als je anderen niet vertrouwt vanwege de fouten die je zelf maakt, het nog wel even zal duren voordat je een betrouwbare hond vindt.'

'Nou, dat denk ik ook!' zei de boer. 'Daar kunnen nog wel wat jaren overheen gaan.'



*'Het lijkt me een heel vriendelijke hond.'*

# 16

## De laatste les

**D**e jonge krijger beheerste de zwaardvechtkunst nu volledig. Zijn meester knikte goedkeurend tijdens het uitvoeren van zijn oefening, die feitelijk de laatste daad was die hij moest verrichten voordat hij een echte samoerai zou zijn. Ook zijn vader, zelf een beroemde samoerai, was zeer verheugd over de toewijding en vaardigheid van zijn zoon. Nadat de jongeling zijn oefening had afgerond en de meester goedkeurend had geknikt, reikte de vader de meester een zwaard aan, die het zwaard vervolgens uitreikte aan de jonge krijger, die nu volwaardig lid was van de kaste van de samoerai. Het zwaard was het zwaard geweest van zijn grootvader, de vader van zijn vader, waardoor het ritueel nog extra bol kwam te staan van bloedbanden en familie-eer.

De jonge samoerai was uiterst gelukkig met zijn nieuwe status, waar hij hard voor had gewerkt. Zijn vader feliciteerde hem hartelijk, en hoewel zijn zoon nu officieel zijn gelijke was, kon hij het niet laten om hem op het hart te drukken dat hij goed op het zwaard moest passen, omdat het heel, heel belangrijk was. De zoon beloofde plechtig aan zijn vader het voorvaderlijke zwaard alle eer aan te doen die het verdiende. De vader kende zijn zoon als slordig en vergeetachtig en kon dat idee niet goed loslaten. Hij hield zijn zoon daarom goed in de gaten.

Op een dag ging de jonge samoerai zwemmen in de rivier. Hij legde zijn zwaard op een rotsblok, waar hij in het water ging.



Hij zwom naar de overkant en terug en keek af en toe wel om of zijn zwaard veilig was, maar niet de hele tijd. De vader ritste het zwaard weg en verdween in het struikgewas.

Na de zwempartij kwam de zoon volledig ontdaan naar huis, maar hij liet niets merken en vertelde niemand iets over het vreemde voorval, en zeker zijn vader niet. De zoon was zich er maar wat bewust van dat zijn vader vond dat hij veel te slordig omging met zijn spullen, en eigenlijk nog te onvolwassen was voor een leven als krijger. De jongeling wist dat hij zijn kans had gekregen, en verprutst, en dat er niets anders op zat dan zijn ouderlijk huis te verlaten en niet terug te keren voordat hij het zwaard had gevonden. Anders zou hij een schande zijn voor zijn familie.

Maar nu, deze avond, wilde hij nog eenmaal samen eten met zijn vader en moeder.

Zijn vader vroeg niet naar het zwaard. Hij had een slim plan om zijn zoon op zijn fouten te wijzen. Hij wist al helemaal wat hij zou zeggen: 'Zelfs de kleinste afwezigheid van geest kan voldoende zijn om je leven in handen te leggen van een onbestendig lot.' En dan zou hij met het zwaard op de propen komen.

Maar daar kwam niets van, want de volgende ochtend was zijn zoon verdwenen.

Jaren gingen voorbij, waarbij het zwaard feitelijk geen meester had. Toen keerde de zoon terug naar zijn ouders. Hij was inmiddels een gevierd krijger, en getrouwd, en gevestigd in een ander deel van het land. Zijn vader had ingezien wat een verschrikkelijke fout hij had gemaakt door te proberen zijn zoon op te voeden met flauwe trucs in plaats van openheid. Hij had zijn zoon onderschat en had zich laten meeslepen, zo besefte hij, door de wens om hem nog één keer de baas te zijn. Die les had hij geleerd. Hij vertelde zijn zoon daarom alles, overhandigde hem het zwaard, en vertelde hem wat hij had geleerd: 'Zelfs de kleinste afwezigheid van geest kan voldoende zijn om je leven in handen te leggen van een onbestendig lot.'

## Bevrijding van illusies

**B**un-Ma en de meester bezochten het beroemde tempelcomplex van Angkor. Lopend over de paden tussen de vele tempels, werd Bun-Ma aan zijn mouw getrokken, letterlijk, door een hand die uit een struik kwam.

'Pssst,' zei de hand, of degene die eraan vast zat. 'Maak dat je wegkomt! Ze doen hier allemaal heel heilig, maar dit is een gevangenis. Een strafkamp, zeg ik je!'

'Wat bedoel je?' vroeg Bun-Ma.

'Het is een grote poppenkast hier, alsof het allemaal zo mooi is, met iedereen die blij lacht, maar als ze je eenmaal hebben binnengelokt, moet je de hele dag stilzitten en zwijgen, en je krijgt alleen maar het allersimpelste eten, elke dag hetzelfde. Het is een hel!'

'Maar dat is heel normaal,' zei Bun-Ma, 'en algemeen bekend. Dat heet "ascese" en "discipline". Het zijn bekende methoden om jezelf te vinden.'

Er viel een stilte. 'Je meent het,' zei de hand toen. 'Maar al dat stilzitten in afzondering kan toch niet goed voor je zijn? Er bestaat toch zoiets als te veel rust, en te veel isolatie?'

'Natuurlijk,' antwoordde Bun-Ma. 'Je kunt alles overdrijven. Te veel rust kan leiden tot desinteresse, en te grote afgescheidenheid leidt soms tot depressie.'

'Ik wist het!' zei de hand.

'Maar anderzijds leidt overdrijving tot angst, en haast tot te snelle oordelen. Misschien komt dat je bekend voor?'

'Eh...'

Bun-Ma knielde nu neer naast de struik waar de hand uit stak. Die werd snel ingetrokken.

'Het gaat allemaal om het vinden van balans,' zei Bun-Ma. 'Innerlijke rust is het gereedschap van de wijze. Wie geen rust kent, is niet goed wijs. Maar wie rust kent en niet weet wat-ie er mee aan moet, is helemaal niet goed wijs. Daarom moet je ermee oefenen, net zoals je alles moet oefenen. De mens leert zichzelf kennen door zijn lichaam te gebruiken. En de geest leert zichzelf kennen door zijn gedachten. Het hart maakt kennis met zichzelf door te voelen. Dat is allemaal oefening, en daarna begint je bevrijding.'

'Dus nadat je hier tien jaar hebt vastgezeten, word je eindelijk een keer bevrijd. Dat klinkt niet erg aantrekkelijk!'

Bun-Ma lachte. 'Het gaat om een ander soort bevrijding. Ieder mens kan met zijn aandacht twee kanten op. Je kunt naar buiten gaan, naar waar jij tijd en ruimte raakt. En je kunt naar binnen gaan, en daar ervaren hoe jij het tijdloze raakt. De eerste kant leidt naar meer illusies, terwijl de tweede leidt naar bevrijding van die illusies.'

'Van wat voor soort illusies? De illusie dat het leven beter is als het eten ergens naar smaakt, bijvoorbeeld?'

'Ja. Precies dat soort illusies.'



*'Het is een grote poppenkast hier!'*

# Over de auteur

In de rust van de vroege ochtend, te midden van het gefluit van bomen en het kabbelende water van een nabijgelegen beek, begon het leven van schrijver Thomas Yamada, een auteur die verhalen schreef met een diep Zen-karakter. Geboren in 1968 in een klein dorp in Japan, vond Yamada al op jonge leeftijd troost in de stilte van de natuur en de ritmes van het dagelijks leven. Deze vroege ervaringen zouden later zijn werk doordringen, waarbij hij verhalen zou vertellen die zich richtten op het belang van aandacht, eenvoud en het loslaten van verlangens.

Yamada groeide op in een traditioneel Japans gezin, met zijn vader als zenmeester en zijn moeder als kalligrafie-kunstenaar. Van zijn vader leerde hij de beginselen van Zen-meditatie en het belang van innerlijke rust, terwijl zijn moeder hem de waarde van esthetiek en minimalisme bijbracht. De wereld van Zen was nooit een rigide doctrine voor Yamada, maar eerder een manier van zijn die het leven in al zijn aspecten omvatte. Dit gevoel van harmonie en eenvoud werd uiteindelijk het fundament van zijn verhalen.

Op zijn achttiende verliet Yamada zijn geboortedorp om filosofie te studeren aan de Universiteit van Kyoto. Hier werd hij blootgesteld aan westerse filosofieën, literatuur en poëzie, wat hem een breder perspectief gaf op de wereld en hem hielp zijn schrijfstijl te verfijnen. Hij raakte gefascineerd door de werken van schrijvers als Herman Hesse, Albert Camus en Henry Da-

vid Thoreau, wier ideeën over vervreemding, natuur en eenvoud aansluiten bij de kern van de Zen-leer.

Het was tijdens deze periode dat Yamada begon te experimenteren met schrijven. Zijn vroege verhalen, gepubliceerd in kleine literaire tijdschriften, weerspiegelden vaak een combinatie van Zen-wijsheid en existentialistische thema's. Deze verhalen waren niet eenvoudigweg lessen in Zen. Ze bedoelden de lezer op een subtiele, bijna onopvallende manier te laten reflecteren op hun eigen leven en relatie met de wereld.

Yamada's doorbraak kwam in de jaren negentig, met de publicatie van zijn eerste verhalenbundel getiteld *De Stille van Bamboe*. De verhalen in deze bundel, hoewel vaak simpel en zonder veel plot, hadden een diepe psychologische en spirituele resonantie. Een van de bekendste verhalen, *De Theemok*, gaat over een jonge monnik die door het breken van een simpele theemok tot een diep inzicht komt over de vergankelijkheid van het bestaan. Het verhaal is kort, maar doordrenkt van symboliek, en legt de kern van Zen bloot: acceptatie van verandering en loslaten.

*Niemand is iemand anders* is niet van de hand van Thomas Yamada, maar van Patrick Van Den Heede, geboren in Vlaanderen. Hij werd als jonge jongen door zijn ouders in een internaat gedropt en is sindsdien op zoek naar zijn identiteit en bestemming. Gelukkig voor hemzelf en voor zijn fans en lezers, heeft Van Den Heede een manier gevonden om die zoektocht in een vorm te gieten die ons allemaal kan raken, vinden en vooruithelpen.

Patrick van de Heede is in het dagelijks gebruik osteopathisch genezer, verteller en verzamelaar van wijze verhalen en wijsheden.

